

ISTOTA ROZWOJU

- ISTOTĄ rozwoju są zmiany
- psychologia rozwojowa zajmuje się ontogenezą od chwili poczęcia aż do śmierci, rejestruje zmiany, docieka przyczyn, źródeł
- psychologia rozwoju bada i postęp i regres

RODZAJE ZMIAN ROZWOJOWYCH

Zmiany rozwojowe:

- ilościowe
- o np. wtedy, gdy coraz bardziej wzrasta dana cecha (np. masa ciała, poszerzenie słownika, pamięć)
- jakościowe
- o f-cja przekształca się zasadniczo np. przejście od gaworzenia do gruchania, od pamięci mimowolnej do dowolnej

Zmiany rozwojowe:

- zmiany wielkości
- o odpowiednik zmian ilościowych
- zmiany proporcji
- o zmiana wzajemnych stosunków części w obrębie całości, (np. proporcja ciała, proporcje między 3 formami działalności: zabawa, nauka, praca)
- zanikanie dawnych właściwości
- o np. wypadanie zębów mlecznych, zanikanie raczkowania jako formy przemieszczania, zanikają niektóre odruchy bezwarunkowe, zanikanie gaworzenia
- nabywanie nowych właściwości

Zmiany rozwojowe (podział pod wzg. Powszechności):

- zmiany uniwersalne
- o takie, które występują powszechnie na całym świecie i w całej historii, są uwarunkowane dojrzewaniem biologicznym i uniwersalnymi doświadczeniami społecznymi
- zmiany wspólne
- o są wynikiem pewnych charakterystycznych doświadczeń grupy ludzi o podobnych doświadczeniach żyjących w tym samym czasie i miejscu
- o kohorta- grupa osób żyjąca w tym samym czasie i miejscu
- zmiany indywidualne
- o wywołane czynnikami, które działają tylko na indywidualną jednostkę

CZYNNIKI ROZWOJU

Dlaczego człowiek się rozwija, co powoduje zmiany- teoria 4 czynników:

1. genetyczne uwarunkowania rozwoju
2. środowiskowe (ekologiczne) uwarunkowania rozwoju
3. nauczanie i wychowanie –wyznaczniki rozwoju (czynniki przyczynowe)
4. aktywność własna - wyznaczniki rozwoju (czynniki przyczynowe)

ROLA DOJRZEWANIA I UCZENIA SIĘ

Dojrzewanie – te aspekty rozwoju, które są niezależne od doświadczenia indywidualnego

Cechy filogenetyczne – gatunkowe

Uczenie się – proces prowadzący do zmian w zachowaniu na podłożu indywidualnego doświadczenia

Okres sensorywny – największa podatność na bodźce danego rodzaju

PERIODYZACJA

Periodyzacja – podział życia człowieka na okresy

2 stanowiska:

- I że periodyzacja ma znaczenie porządkujące, podkreśla ciągłość rozwoju a dzielimy żeby było łatwiej opisywać, granice podziału nie są ustalone przypadkowo, ten pogląd jest bardziej powszechny
- II rozwój ma charakter stadialny

Fazy rozwoju

o stadium prenatalne – od poczęcia do rozwiązania (9 m-cy)

o wczesne dzieciństwo – od narodzin do 3 lat

wiek niemowlęcy – 1 rok życia

wiek poniemowlęcy – 2 i 3 rok życia

o średnie dzieciństwo (wiek przedszkolny) – 4-6 lat

o późne dzieciństwo (wiek szkolny) – 7-10/12 lat

o adolescencja – 12-22 lata

· a. Wczesna – 12-17 lat

· a. Późna – 17-22 lata

wiek dorastania – 10/12-18 lat

o wiek młodzieńczy – 19-15 lat

o wczesna dorosłość

o średnia dorosłość

o późna dorosłość (okres starzenia się)